УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5287

РІК LXXVI. Ч. 97. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ТРАВНЯ (MAY) 1969 No. 97. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 23 травня 1969

В АМЕРИЦІ

ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ ЗСА У В'ЄТНАМІ ВИСТУПИЛО з рішучою оборонною операції, яка скінчилася здобуттям високого на 3.000 стіп шпилю Апбія за милю від кордону Ляосу. Тому, що в 9-тиденній битві на узбіччях тієї гори згинули 54 американські вояки і 269 було ранених, залунали критичні голоси — між ними сенатора Едварда Кеннеді — чи такі операції необхідні й виправдують високі людські втрати. Американське командування ствердило, що йшлося не про гору, а про ворога і про перекреслення його плянів — зосередити біля тієї гори в долині Ашав достаточні сили задля офензиви проти міста Гуе.

ЗАЯВА ЧІЛІЙСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ЕДУАРДА ФРЕЯ МОНТАЛЬВИ, що Чіле претендує на співвласництво в копальнях міді компанії Анаконда, була прийнята у Вашингтоні з задоволенням, як вияв того, що чілійський уряд готовий до переговорів і не плянує вивласнення цих копалень шляхом їх націоналізації. Керівництво компанії Анаконда висловило надію на те, що Чіле респектуватиме дотеперішні умови аж до часу, коли буде випрацьований новий договір між власниками копалень й урядом.

РОБЕРТ Ф. ЕЛСВОРТ був заприсяжений в середу 21 травня ц. р. у Вашингтоні, як новий постійний представник ЗСА до Організації Держав Північно - Атлантійського Пакту (НАТО). У своїй промові, виголошеній під час стосовної урочистости в Білому Домі, Елсворт заявився за розбудовою міцного европейського альянсу. Елсворт був членом Палати Репрезентантів в 1960-1966 роках і в січні цього року був найменований на спеціяльного асистента президента Ніксона.

АСИСТЕНТИ Й ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА поділені в своїх поглядах щодо того, чи З'єднані Стейти Америки повинні випробовувати нові роди ракетних атомових голівок ще перед тим, заки вони почнуть розмови з Совєтським Союзом в справі обмеження атомових зброєнь. Започаткування випробування нових типів ракетних голівок домагаються об'єднані шефи штабів ЗСА, мотивуючи своє домагання тим, що це поліпшить ситуацію ЗСА в переговорах з Совєтським Союзом.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬ ТВЕРДИТЬ, що недалеко Суеського каналу 4 ізраїльські літаки вилетіли проти вісьмох єгипетських літаків, які пробували летіти вглиб Синайського півострова, окупованого ізраїльськими військами, та збили три єгипетські машини, з яких дві вибухли в повітрі. Всі ті єгипетські літаки буцім-то впали на територію Єгипту. Але єгипетське командування твердить, що всі його літаки вернулися ціло до своїх баз.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН КОНФЕРУВАВ з лідерами Конгресу професійних спілок, який охоплює всі британські робітничі спілки. Темою нарад був урядовий законопроєкт, що обмежує право до страйків. Не вдалося осягнути компроміс, бо робітничі спілки стоять на принциповому становищі, що тільки вони можуть рішати у справах страйків, а Вільсон не хоче вирektися права регулювати цю справу. Опитування в британському громадянстві виявило, що 52% британців заявляються за прихід до влади консерватистів, а тільки 30½ відсотка підтримують далі соціялістичний уряд Партії Праці.

НАЙВИЩИЙ СУД В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ СКАСУВАВ присуд нижчих судів проти Германа Гайнріха, який під час останньої війни був старшиною політичної поліції і застрілив багатьох кацетників. Найвищий Суд став на становищі, що він діяв під примусом, у виконуванні даних йому наказів, і тому Гайріх не мав для тих убивств власних „основних мотивів"". Це рішення дасть змогу сотням німецьких воєнних злочинців оминути суду і кари. Німецькі соціялісти й інші ліві партії обурені, що Найвищий Суд пішов по лінії неонацистів.

Українець заступником шефа поліції Ірвінґтону

Шеф Миско під час відвідин в Головній Канцелярії УНС. Стоять (зліва): заступник гол. предс. УНС Володимир Сохан, гол. предсідник Иосип Лисогір, шеф Миско та п. Петро Мельник.

Ірвінґтон, Н. Дж. — Завдяки наполегливим старанням Української Громади в Ірвінґтоні, Н. Дж. міська управа цього гарного міста іменувала нашого громадянина, капітана поліції Стефана Миска, заступником шефа (Deputy Chief). Урочисте заприсяження відбулось в понеділок, 19-го травня в Сиґі Гол. В урочистостях взяли участь високі достойники не тільки самого Ірвінґтону, але і сусідніх міст. Була заступлена і наша українська молодь. Після урочистої церемонії всі гості поїхали до готелю „Коронет", де відбулась перекуска. Горда з цього українська Громада в Ірвінґтоні влаштовує для свого нового шефа бенкет, який відбудеться в неділю 1-го червня в просторій залі „Коронет", в самому центрі Ірвінґтону. Шеф Миско минулого четверга, 22-го травня, в товаристві п. Петра Мельника, відвідав Головну Канцелярію УНСоюзу та мав розмову з екзекутивними урядовцями.

АСТРОНАВТИ СТЕФФОРД І СЕРНАН ЗНИЗИЛИСЯ ДВІЧІ НА 9.4 МИЛЬ ДО МІСЯЦЯ, ОБСТЕЖИЛИ МІСЦЕ МАЙБУТНЬОГО ДЕСАНТУ Й ОБ'ЄДНАЛИ ЗНОВУ СВІЙ ВЕҐІКУЛ З КОМАНДНИМ СУДНОМ

Гюстон. — В четвер 22 травня ц.р. була проведена астронавтами із залоги „Аполло-10" найбільш скомплікована операція: відлучення спеціяльно збудованого для десанту на Місяці летючого веґікулу від командного судна й окремий лет цим веґікулом в орбіті Місяця в невеликій відстані і потім зустріч й об'єднання з командним судном. Астронавти Стеффорд і Сернан, перейшовши із своєї кабіни у веґікул, роз'єднали його від командного судна і летіли далі самі в орбіті Місяця, знижуючись двічі на відстань 9,4 миль від його поверхні. Під час цього знижування вони фотографували й докладно обстежили околицю місячного Моря Спокою, — місце, на якому мають висадитися в липні цього року астронавти із залоги „Аполло-11". Після відбуття цієї місії, Стеффорд і Сернан спрямували свій веґікул знову до командного судна, що його провадив комодор Янґ, і після короткого маневрування об'єдналися з ним і, повернувши до своєї кабіни, продовжували лет „Аполло-10" в орбіті Місяця. Розлучення веґікулу із командним судном відбулося о год. 3.36 по пол. і його об'єднання о год. 10.54 вечора і декілька хвилин по 11-ій год. веґікул був знову міцно з'єднаний з командним судном. Відбулася вся операція без більших перешкод, виникли були тільки деякі технічні труднощі, але їх повелося астронавтам своєчасно й успішно виправити. Комунікація астронавтів із Землею відбувалася здебільшого нормально. Понад 9-милева відстань від поверхні Місяця була найменшою з усіх, в якій перебували досі люди. Проведена астронавтами із залоги „Аполло-10" операція зближення до Місяця забезпечує заплянований на липень цього року перший десант людей на Місяць, підготову до якого вже започатковано в Кейп Кенеді.

На суботу 24 травня почнеться заплянований старт „Аполлю-10" до повернення на Землю.

Обговорюватимуть справу „кодексу етики" для федеральних суддів

Вашинґтон. — Головний Суддя ЗСА Ерл Воррен, який в червні цього року, відійде із свого становища і місце якого займе новонайменований президентом Р. Ніксоном Воррен Ерл Бирґер, скликав на суботу 24 травня ц. р. засідання спеціяльної комісії, складеної з представників найвищих судових установ, для обговорення „кодексу етики" для федеральних суддів і правил для їхніх фінансових звідомлень. Згідно із запропонованими вже проєктами, всі федеральні судді будуть обов'язані складати щорічно докладні звідомлення про свої фінансові прибутки, з тим, що ці звідомлення будуть трактовані, як секретні, і знаходитимуться в диспозиції виключно судових органів. Скликана Ворреном комісія, діє як спеціяльна Правнича Конференція ЗСА. Ініціятиву Воррена в справі „кодексу етики" для федеральних суддів зв'язують із його бажанням залишити Найвищий Суд ЗСА в повному порядку після афери із Ейбом Фортасом і ще до того часу, заки він відійде із становища Головного Судді. У зв'язку із цим преса виявляє, що новонайменований Головний Суддя Воррен Е. Бирґер, який досі був суддею Апеляційного Суду в Дистрикті Колюмбія, одержував з 1959 року спеціяльний гонорар в сумі 2 000 дол. річно як член Надзірної Ради однієї з американських клінік Якщоб б був схвалений новий „кодекс етики" для суддів, то такого гонорару він не міг би одержувати. Водночас із цим в пресі виявлено, що до тієї самої Надзірної Ради, що й Бриґер належав також колишній президент Линдон Б. Джансон, який також одержував щорічний гонорар в сумі 2.000 дол. від даної клініки.

ПРЕЗИДІЯ УНРАДИ ВІДБУЛА ЗАСІДАННЯ

Мюнхен (УІВ). — Дня 8 лютого ц. р. відбулося в Мюнхені чергове засідання Української Національної Ради під головуванням голови УНРади Якова Маковецького і в приявності президента Української Народної Республіки Миколи Лівицького та членів Виконавчого Органу. Центральними точками порядку нарад засідання були звідомлення з праці Виконавчого Органу та окрема доповідь керманича ресорту зовнішніх справ про актуальну міжнародню ситуацію.

З огляду на неприсутність хворого голови Виконавчого Органу д-ра А. Фіголя, звідомлення Виконавчого Органу та доповідь про міжнародну ситуацію подав виконуючий обов'язки голови ВО д-р Василь Федорончук. З важливіших справ, що їх подано до відома Президії УНРади, належить відмітити такі:

1. Становище Секретаріяту СКВУ до поданого проєкту Виконавчого Органу про взаємні контакти і співпрацю. Відповідь Генерального Секретаріяту СКВУ не є задовільною.

2. Рішення опублікувати в черговому Бюлетені Українського Інформаційного Бюро Постанову ВО та Президії УНРади в справі Асоціяції Українців в Америці та уточнення до цієї постанови, що їх прийнято в порозумінні з головою Виконавчого Органу д-ром А Фіголем. Уточнення прочитано на засіданні Президії Це рішення було зумовлен появою різних статтей і коментарів у деяких українських органах.

3. Справа випуску дальших чисел „Інформація ВО" зокрема питання прискореного випуску чергового числа.

4. Меморіял про культурну ситуацію в Україні, передбачений для поширення в чужих мовах серед міжнародних культурних установ

5. Меморіял про політичну ситуацію в СССР для Секретаріяту й держав-членів НАТО.

6. Підготова публікації про репресії над українською культурою в СССР, що її плянує видати Союз для проґресу культури в Римі

Після дискусії, в якій брали участь члени Президії і деякі приявних членів УНРади, та після кінцевого слова д-ра В. Федорончука звідомлення Виконавчого Органу та доповідь керманича ресорту зовн. справ прийнято до відома. Доповідь про міжнародну ситуацію, що є пов'язана із загальними проблемами Української національно-визво-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗСА і їх союзники у В'єтнамі проти одностороннього виведення військ

Банґконґ. — Сім держав, які воюють на протикомуністичному фронті у В'єтнамі, а саме: ЗСА, Південний В'єтнам, Австралія, Нова Зеляндія, Південна Корея, Сіям і Філіппіни, заявилися на спільній конференції своїх міністрів закордонних справ і високих військовиків проти того, щоб вони односторонньо відкликали свої війська з Південного В'єтнаму, незалежно від становища комуністів. Вони рішуче підтримали становище президента Р. Ніксона, що альянтські й північно-в'єтнамські війська повинні одночасно відходити з Південного В'єтнаму, та що Півн. В'єтнам мусить відійти також з Ляосу і Камбоджи. Ця справа вирнула знову на засіданні Паризької конференції, яка відбулася в минулий четвер 22 травня ц. р. Голова американської делеґації Генрі Кебот Ладж вказував на тотожність або подібність деяких пунктів мирових пропозицій, що їх зголосили комуністичний Фронт Національної Незалежности та президент Р. Ніксон, як ось, наприклад, визнання принципу про суверенність, незалежність, з'єднання і територіяльну непорушність Південного В'єтнаму, вирішення південно-в'єтнамського устрою волею народу, можливість невтральности Південного В'єтнаму іт. п. Однак речник комуністів заявив після того журналістам, що пропозиції Національного Фронту Визволення і Ніксона подібні одні до одних „так як день і ніч". Ладж гостро натаврував відкинення Північним В'єтнамом пропозиції, щоб Північний В'єтнам бодай виявив признвица американських полонених. Ладж заявив, що він „не думає, щоб безпека Північного В'єтнаму була загрожена від того, що жінки знали би, що їх чоловіки здорові в полоні". За твердженням коментаторів, „поступ" на Паризькій конференції у тому, що тепер обидві сторони говорять вже на взаємну адресу, а не понад голови противників до публіки. Зате у найважливішій справі, щодо відкликання чужих військ з Південного В'єтнаму комуністи далі стоять на принциповому становищі, що спершу американські війська мусять відійти з Південного В'єтнаму „без ніяких передумов".

Понад 50 совєтських громадян зголошують скаргу до Об'єднаних Націй

Москва. — Понад 50 совєтських громадян, зрештою мало відомі особи, передали закордонним журналістам у Москві скаргу до Об'єднаних Націй проти репресій, стосованих совєтським урядом проти найменших проявів будь-якого критицизму чи опозиції. Розжалені й обурені совєтські громадяни, головно з кіл інтелектуалів, не мають змоги безпосередньо контактуватися з Об'єднаними Націями і просили закордонних журналістів передати туди їхню скаргу-петицію. З Об'єднаних Націй заявлено, що такої петиції ще не отримано, але навіть, коли б вона наспіла, то стріне її та сама доля, що сотень тисяч інших скарг і петицій, які напливають до Об'єднаних Націй: тільки ту петицію можна розглянути, яку перейме котрась із членських держав Об'єднаних Націй і зголосить її, як свою власну. Вправді тепер ЗСА й деякі інші держави стараються завести в ОН таку процедуру, яка вможливила б розгляд петицій також осіб з-поза ОН, однак і той проєкт передбачує, що дану скаргу можна розглядати тільки за згодою заторкненої держави. Ясно, що ні одна комуністична держава не погодиться, щоб Об'єднані Нації прослідкували діяльність їх поліційно-терористичного апарату. Тим часом в СССР переведено нові арештування за „очорнювання властей". Арештовано вчителя російської мови Іллю Ґабаля у Москві за зв'язки з татарами, засуджено на 3 роки в'язниці 31-річного математика Іллю Бурмістровіча за роздачу приятелям і знайомим переписаних деяких творів засуджених письменників Андрея Сінявского і Юлія Данієла.

Не буде пропонованої Москвою европейської конференції безпеки

Гельсінки. — Президент Фінляндії д-р Урго Кекконен вернувся з Ленінграду, де він у минулий понеділок і вівторок мав розмови з совєтським прем'єром Алексеєм Косиґіном і після свого повороту заявив на пресовій конференції, що нема шансів, щоб швидко могла дійтися запропонована Совєтами та їх сателітами панєвропейська конференція безпеки. Нав'язуючи до тієї комуністичної пропозиції, Фінляндія зголосила готовість служити за місце такої конференції та бути її гостинним господарем. Власне у цій справі Кекконен поїхав на розмову з Косиґіним. Але Косиґін з'ясував фінському президентові, що в найкращому випадку треба буде довгого часу для підготови такої конференції. Найбільшу трудність для її скликання є нехіть Західньої Німеччини засісти за спільний стіл із Східньою Німеччиною, як ніби рівнорядною державою.

Вшанували Мирона Литвина, як зразкового громадянина Америки

Нюарк, Н. Дж. — Американська організація „Юніко Нешенел", складена переважно з громадян італійського походження, найменувала й нагородила 75-річного українсько-американського діяча Мирона Литвина званням „Зразковий натуралізований громадянин". Проголошення цього, першого з-поміж представників слов'янських народів відзначення збоку „Юніко Нешенел", відбулося 17 травня на окремому бенкеті в ресторані „Том". Між 400 присутніми було і з 20 українських гостей, гордих успіхом свого земляка. Мирон Литвин 16-річним юнаком прибув з батьками з України до ЗСА, займався різною працею, врешті заклав перше в стейті Ню Джерзі українське погребне заведення. Крім фахової праці, активно займався та займається й тепер громадською працею, в тому і в УНСоюзі. У промові-подяці Мирон Литвин назвав ЗСА країною великих можливостей.

ПРЕМ'ЄРА ОПЕРИ „АННА ЯРОСЛАВНА" ЦІЄЇ СУБОТИ В НЮ ЙОРКУ І В НЕДІЛЮ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Антін Рудницький

Леонід Полтава

Ню Йорк. — Українська Громада та багато з її американських співгромадян цієї світової метрополії матимуть цієї суботи, 24-го травня, велике культурне свято з нагоди прем'єри „Анни Ярославни", оригінальної опери Антона Рудницького до лібретта Леоніда Полтави. Прем'єра відбудеться в Карнеґі Голл о год. 8-ій вечора. Наступного дня, в неділю 25-го травня, ця сама опера буде виставлена в Тавн Голл у Філядельфії о год. 6-ій по полудні. Оперу спонзорує Український Народний Союз з нагоди свого 75-річчя. В головних ролях опери виступають такі видатні наші оперові співаки й артисти: Марта Кокольська, Галина Андреадіс, Лев Рейнарович, Андрій Добрянський Іван Гош, Євгенія Василенко, Орися Гевка та ін. Хорові партії виконує хор „Кобзар". В опері бере участь симфонічна оркестра з членів нюйоркської музичної професійної спілки. Диригентом і режисером опери є її композитор Антін Рудницький.

Заповнена заля

Є всі вигляди на те, що кожне із 3.000 місць у великій залі Карнеґі Голл буде зайняте. Вже за деякий час перед прем'єрою більшість місць були замовлені, а в останніх днях було багато додаткових зголошень. Залишилося ще тільки декілька бічних місць, білети на які можна буде одержати перед прем'єрою при касі.

Видатні гості

Місця на прем'єру в Ню Йорку замовило багато видатних гостей, між ними Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА ВПреосв. Амвросій Сенишин, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА ВПреосв. Владика Мстислав, Стемфордський Владика Преосв. Иосиф Шмондюк та ін. Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Блаженніший Іоан Теодорович буде на прем'єрі у Філядельфії. Між чужими гостями буде директор культурної служби з місцевого французького консуляту. Своє зацікавлення прем'єрою нової української опери виявили три нюйоркські щоденники: „Н. Й. Таймс", „Ню Йорк Пост" та „Ню Йорк Дайли Ньюз", як і довколишні щоденники, зокрема „Джерзі Джорнал" з Джерзі Сіті.

На прапрем'єрі „Анни Ярославни" буде офіційний представник консуляту Франції

Ню Йорк. — З консуляту Французької Республіки, на 5-й евню в Ню Йорку, надійшло повідомлення, що голова консулярного представництва перебуває тепер поза ЗСА. На прапрем'єру опери „Анна Ярославна" прибуде з дружиною п. Жан Карбоне, заступник директора консуляту у справах культури. Представник Франції буде в залі Карнеґі Голл у Ню Йорку в льожі ч. 23. До Франції, у місто Сенліс біля Парижу, відіслано для манастиря св. Вікентія примірники двомовної програми та лібретта до опери „Анна Ярославна" з відповідним листом, для збереження їх у архівах манастиря, при якому є церква, заснована французькою королевою Анною, дочкою великого київського князя Ярослава Мудрого, в 1060 році.

ПРОГРАМКИ І ЛІБРЕТТО „АННИ ЯРОСЛАВНИ"

З нагоди прем'єри опери „Анна Ярославна" в Ню Йорку і Філядельфії цієї суботи і неділі, Український Народний Союз видав окремою книжечкою віршоване лібретто до цієї опери Леоніда Полтави та люксусову програмку з інформаціями про оперу та інформаціями й ілюстраціями артистів. Мистецьке оформлення програмки виконав Богдан Титла. Обидві книжечки можна буде набути при вході до Карнеґі Голл в Ню Йорку і Тавн Голл у Філядельфії за одного доляра. Весь прибуток з цих дотацій, як і евентуальний прибуток з вступів на оперу, призначений на харитативні цілі. Мавши програмку і лібретто, можна буде краще слідкувати за розвитком і виконанням опери.

Короткі вісті

ОБ'ЄДНАНА ГОСП[illegible]НА СЛУЖБА АБО Т. ЗВ. БЛУ КРОС в Ню Йорку звернулася до нюйоркського департаменту обезпечень з проханням затвердити запропоновану правлінням цієї служби підвишку обезпеченевих вкладок для лікування в шпиталях на 49,5 процента. Підвишка мала б стосуватися 4.800 000 забезпечених в Ню Йорку й околиці осіб, або 60 процентів усієї кількости забезпечених в цій установі. Підвишка не буде стосуватися вкладок, виплачуваних на лікарську опіку, або т. зв. Блу Шілд. Не охопить вона також тих, що закінчили 65 років. Правління Служби мотивує пропоновану ним підвишку величезним збільшенням коштів лікування в шпиталях.

ЗАВОРУШЕННЯ У МАЛЯЙЗІЇ КОШТУВАЛИ життя 163-ом особам, здебільша китайцям. Тепер настав там вже спокій, але уряд все ще зберігає у столиці Куаля Люмпур і інших більших містах поліційну годину, ступнево поменшуючи її. Щоб протидіяти підбурливій пропаґанді — уряд завів пресову цензуру.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зміни в Найвищому Суді

Президент Ніксон, представляючи новопризначеного ним голову Найвищого Суду Воррена Ірла Бирґера, заявив: „Наша історія говорить нам, що голови Найвищого Суду мали, мабуть, яскравіший і тривкіший вплив на їхні часи і напрямок, яким ішла країна, вніж мала його більшість президентів". І тому акт призначення голови Найвищого Суду Ніксон вважає за найважливіший, що його може вчинити президент ЗСА. Компетенції Найвищого Суду, що існує від 21 вересня 1789 року, цілком виняткові, такі, яких не мають подібні їм установи ніде у світі. Найвищий Суд, як інтерпретатор Конституції, своїми прецедентійними присудами може застосовувати по-різному з'ясовувані постанови Конституції до актуальних вимог життя. — Найвищий Суд може визнати той чи інший закон за нечинний, бо — мовляв — він перечить Конституції і тому треба спершу перевести її зміну, — він вирішує суперечки між стейтами, він може рішати про дійсність чи недійсність мандату члена Конґресу і має багато подібних прав, що їх не має Президент.

Велику силу Найвищого Суду для щоденної практики в країні виявив Найвищий Суд в останніх роках, коли більшість його 9-ох членів, людей з ліберальним світоглядом, приймала свої рішення за ультра - ліберальними критеріями. Слід пригадати присуд, згідно з яким пошта обов'язково мусить доручати адресатам совєтську пропаґанду, згідно з яким молитви в школах перечать конституційному відокремленню Церкви від держави, — рішення, що в практиці давали злочинцям більшу охорону проти можливого порушення їх конституцією ґарантованих прав, як загроженим злочинними елементами громадянам. Президент Ніксон мав знамениту нагоду змінити ситуацію, коли вирішив перейти в стан спочинку голова Найвищого Суду Ерл Воррен і коли, злакомившись на 20.000 дол. Луїса Вольфсона, зрікся свого становища член Найвищого Суду Ейб Фортас. Якщо після призначення Воррена І. Бирґера на голову Найвищого Суду Ніксон призначить на місце ліберала Фортаса також консервативного юриста, зміниться характер цієї установи. Це добра новина, корисна для Америки.

Служба рідній культурі

Прем'єру опери „Анна Ярославна", композиції Антона Рудницького до лібретта Леоніда Полтави, що відбудеться цієї суботи й неділі в Ню Йорку і Філядельфії, можна оправдано вважати за велике свято нашої культури. Кожна нова опера, як найвищий і найскладніший вияв сценічного мистецтва, є таким святом. Не дивно, що сезони оперових вистав у всіх країнах починаються дуже урочисто. На першу виставу публіка приходить у святочних одягах, а між глядачами бувають часто голови держав та інші достойники.

Тим більшим святом культури треба вважати прем'єру оригінальної опери, яку створили композитор і автор лібретто, які ставлять артисти одної етнічної групи. Державні і приватні оперові ансамблі користуються величезними фондами, вони одержують величезні дотації від меценатів і мають численний адміністраційний апарат.

Як же інакше в наших обставинах. Найбільшими меценатами для створення і поставлення опери є у нас композитор, автор лібретта, артисти, хор, балет і всі ті, що беруть активну участь у її підготові. Вони присвячують для цієї культурної справи не тільки свій талант і свій час, але часто-густо й матеріяльні засоби, щоб довести діло до успішного завершення.

Усе це мав на увазі Український Народний Союз, погодившись спонсорувати оперу „Анна Ярославна" з нагоди свого 75-річчя. Це спонсорство обмежується адміністраційною допомогою, покриттям наперед необхідних видатків, риском евентуального дефіциту та відповідною реклямою. У такому спонсорстві УНСоюз має інтерес єдино в тому, щоб з одного боку заохотити наших композиторів, письменників і артистів до творчости, а з другого — щоб піднести на вищий щабель наш культурний розвиток.

Мистецькі імпрези, з оперою включно, не одинокі, що їх у тій цілі УНСоюз піддержує. Англомовна Енциклопедія Українознавства навряд чи була б побачила денне світло у формі двох томів без спонсорства УНСоюзу, яке коштує йому майже чверть мільйона долярів. Інші публікації, безліч інших імпрез, що їх ініціював чи піддержував УНСоюз, включно з такими, як пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні чи збірка фондів на встановлення катедри українських студій в Гарварді, як і кожна культурна, громадська, харитативна та інша добра справа і акція, мали і завжди матимуть в УНСоюзі вирозумілого і охочого спонсора. Це бо належить до його служби громаді і народові, до його служби рідній культурі.

МОЛОДІ АМЕРИКАНЦІ В СССР

Мюнхен. — За влади Сталіна чужинці приїздили до СССР дуже рідко і в малому числі. Комуністична диктатура відновила давню традицію Московської держави, в якій чужинців називали „єретиками" і підозрівали, як шпигунів. Хто з Західної Европи попадав на Московщину, той рідко міг вирватися з цієї держави. Таких небажаних чужинців Москва посилала на Сибір „соболів ловити". Після смерти Сталіна стало легше дістати дозвіл на в'їзд до СССР. Російський уряд дещо оцінив вигоду від туристів із вільних країн, що привозять валюту.

Я мав розмову з молодим американцем - студентом, що цими днями вернувся із „країни робітників і селян". Він побував у таких містах: Ленінград, Москва, Харків і Київ. Каже, що в біжучій мові люди кажуть не „Ленінград", а Пітер, як було й до революції. Бо таку назву дав цьому місту цар Петро І на голляндський лад („Пітер-бурх").

Цей американець знає російську мову бездоганно і був просто одягнений. Тому його вважали в Москві і „Пітері" за „свого", коли він оглядав міста окремо від студентської групи туристів. Таким чином він міг побачити життя без прикрас.

Непомалу був здивований цей студент грубістю, коли доводилося заходити до ресторанів. Обслуга говорить до відвідувачів „на ти" і дивиться на них, як на зайвих людей. Проте охоче бере „на чай". Коли цей американець сказав, що при соціялізмі звичай давати „чайове" має бути скасований, то офіціянт почав лаятись.

В готелях і ресторанах окрема обслуга призначена для чужинців - туристів. Там треба платити в а л ю тою. Щоб побувати в товаристві чужинців, деякі совєтські громадяни здобувають на чорному ринку чужу валюту і тоді йдуть до цих упривілейованих ресторанів.

Спекуляція чужими валютами і всякого роду закордонними виробами поширена. Знайомі цього американця признавалися, що без спекуляції не прожили б.

В обох російських містах цей американець бачив багато недіючих церков, але обновлених, реставрованих. Відправи відбуваються тільки в деяких церквах, бо на всі церкви не вистачає вірних, що могли б своїми пожертвами забезпечити духовних осіб і держати храми в належному порядку.

В церквах моляться переважно люди старшого віку, але приносять христити своїх дітей і молоді подружжя.

Компартія готується до століття Леніна, що припадає на 1970 рік. Тому його прославляють на кожнім кроці, всюди є музеї Леніна і перед ленінським мавзолеєм стоїть довга черга відвідувачів. Але люди стоять у чергах також, щоб дістатися до театру, кіна і каварні, або при будках, де продається пиво. Овочі в містах дуже дорогі.

Здивувало а м е риканця, що в Москві та в інших містах багато п'яних, навіть покотом на вулицях лежать. З вигляду це робітники.

Американський студент у розмові з совєтськими громадянами не говорив на політичні теми, але дехто з них ставив і політичні питання, хоч більшість цікавилася матеріяльним життям в Америці.

У Москві й „Пітері" він помітив, що люди занепокоєні конфліктом з Китаєм. Йому казали, що бої на Уссурі відбулися „на рівні дивізії". Патріотична пропаганда проти Китаю має відгук в людності: мовляв, „ми покажемо косоокім".

Цей „расизм" він відчув і в розмовах про африканських студентів, що вчаться в СССР. Він познайомився з одним високоінтелігентним мурином, що в Москві оженився з совєтською жидівкою, і бачив, як вороже ставилися інші до цього подружжя. Чув навіть такі слова: „Ви, американці, добре робите, що б'єте муринів"...

Серед совєтських громадян поширений погляд, що Америка допоможе Москві у війні проти Китаю.

Серед незалежної інтелігенції відчувається ворожість до комуністичної диктатури, але люди не бачать можливости збутися цього режиму. Знають, що вільні країни забезпечують своїм мешканцям добробут, і заздрять їм. Мрія багатьох — глянути на вільний світ, поїхати за кордон, але на це дозвіл дістати дуже трудно, треба роки ждати — і здебільша без наслідків.

У розмовах з інтелігентами американський студент чув про „християнський соціялізм" (щось подібне до чеського „соціялізму з людським обличчям"), чув осуд агресії на Чехо - Словаччину. Серед совєтського студентства є групи, що нелегально видають журнали та книжки і поширюють їх. За це їх карають. Серед молоді поширені симпатії до всього західнього: моди, зачіски, танці, пісні — все це знаходить наслідування в СССР. Слухають закордонні радіопередачі, особливо лондонське ВВС.

Як і багато інших туристів, цей американець помітив різницю між Московщиною та Україною; в Харкові й Києві люди веселіші, привітніші, краще і з смаком одягнені. В Москві й Ленінграді — понурі, непривітні.

Із Києва американських туристів возили автобусом до показового колгоспу, де показували трактори, нові господарські і житлові будинки. В інші колгоспи, менше „показові", туристів не повезли: мовляв, будують нові шляхи, і автобус не може туди проїхати...

На Дніпрі збудовано греблі, внаслідок чого постали „моря". Але вода в цих „морях" застоюється і риба гине.

У Києві цей студент познайомився з інженером, що купив собі нове авто совєтської продукції. Але зіпсувалася одна частина, і власник авта не може дістати її з фабрики. Тому нове авто стоїть без руху, як декорація чи символ розбитих надій. П. А.

І. Лучишин

МОСКОВСЬКІ „ВИЗВОЛИТЕЛІ" І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

„Пакс совєтіка" — „совєтський мир" поширюється в Европі. Під маскою „соціялістичної доктрини" Брежнєва Москва вперто накидає підлеглим сателітам своє імперіяльне панування і свої диктаторські методи правління. За давньою московсько - ленінською традицією кремлівські диктатори, накидаючи свою волю, ховаються за вимушені постанови „братньої" комуністичної партії даної країни.

Під щораз більшим мілітарним натиском впроваджено в Чехо - Словаччині нову цензурну постанову, що звела чехословацьку пресу на рівень ленінсько - сталінських „свобід". На самому вступі цієї постанови виразно зазначено, що зміст усієї інформаційної праці журналістів у ЧССР має полягати в служінні інтересам політики держави й комуністичної партії. Отже:

— Заборонено будь - яку критику існуючого суспільного ладу, існуючої політичної системи та комуністичної партії, як керівної сили в державі.

— Заборонено б у д ь-які виступи проти СССР та інших членів Варшавського пакту, як також проти їхніх військових частин, що перебувають на території ЧССР.

— В питанні зовнішньої політики і стосунків до комуністичних країн не сміє публікуватися ніщо, що могло б знецінювати ці стосунки та виконування існуючих договорів або порушувати справи, що могли б вважатися за втручання до політики СССР, Польщі, Східньої Німеччини, Угорщини і Болгарії. Це стосується також до публікування матеріялів з чужих закордонних джерел.

— Треба послідовно дотримуватися принципу „соціялістичного інтернаціоналізму": не публікувати ніяких відомостей про міжнаціональні сутички чи взаємне недовір'я в „країнах соціялізму". При розгляді національних питань у всіх аналізах керуватися „клясовим-політичним принципом".

— Уникати всяких неґативних чуттєвих висловів, публікування яких могло б наражати на небезпеку оборону держави та заколочувати її внутрішній спокій.

— Дозволено публікувати тільки авторизовані промови чи інші виступи керівних партійних та д е р ж авних представників. Всяка критика, яка стосується постанов чи заходів влади, мусить бути наперед узгіднена і схвалена відповідними державними органами.

— Шляхом контрольованої публіцистичної діяльности журналістів паралізувати будь - які впливи „імперіялістичних ідей" і не допускати до будь - якої дії в Чехо - Словаччині політичної еміґрації.

— В галузі політичної сатири, гумору й карикатури не допускати до будь - якого висміювання „соціялістичного правопорядку", партійних або державних представників.

Словом, від початку до кінця все за московсько-большевицьким зразком.

МУЗЕЙ У ПЕРЕЯСЛАВІ-ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ

На Татарській горі і в районі тієї гори біля міста Переяслав - Хмельницького постав краєзнавчо - історичний „Музей просто неба", себто музей під голим небом. При музеї працюють декілька осіб постійного персоналу, науковець - р е с тавратор, мистці, наукові працівники. В розпорядженні музею немає досить власних фондів, їх добровільно складає населення, немає власного транспорту. Однак, населення, особливо молодь, охоче допомагає музеєві спроваджувати нові експонати. Так, силами молоді розібрано й перевезено старовинний водяний млин із села Северинівки, Таращанського району на Київщині, млин - вітряк із села Рудяки, Бориспільського району, де молодь добровільно працювала до 12-ої години ночі у неділю, безплатно.

У „Молоді України" працівник музею писав, що люди передали вже музеєві тисячі предметів домашнього вжитку: дерев'яні розписані ложки, сільнички, мережані ярма, вишивані сорочки й рушники, розписаний глиняний посуд та ін. Їх експонується, з відповідними підписами, у звезених давніх хатах, також реставрованих.

Однак, — читаємо в цій газеті, — „дуже прикро, що багато чудових речей, які треба старанно берегти, щоб і в майбутньому ними милувалися онуки та правнуки, геть пропадають на наших очах. Можна назвати факти, як в одному місці розбили старовинний оригінальний глек, в другому дівчина пошматувала сорочки, які колись вишивала її бабуся, в третьому — попиляли сволок, прикрашений різьбленням ще XVII століття!"

Переяславсько - Хмельницький музей не обмежується експонатами з не надто давнього минулого: його працівники стараються поширити „межі музею" на сотні років і навіть тисячоліття. Там уже є експонати з кам'яного віку, з раннього середньовіччя, є відновлені рештки людських стоянок, яким по 10 тисяч чи більше років.

„Не менш цікавим об'єктом, — пише „Молодь України", — є курган - могила. Розкопаний він влітку 1967 року працівниками нашого музею під керівництвом наукового співробітника Інституту археології Академії Наук УССР А. Савчука. Слід зазначити, що Анатолій Савчук провів тут, на розкопах, свою місячну відпустку. У великій материковій ямі глибиною до 3 метрів виявлено спресовану труну із суцільної колоди. У ній на лівому боці з підібганими ногами лежить непошкоджений кістяк кремезного — до двох метрів на зріст — чоловіка. Руки зігнуті в ліктях, кистями до обличчя. Біля кісток крупинки червоної фарби. Біля ліктів знайдено невеликий кістяний кухоль круглої форми".

Епоха староукраїнського, княжого періоду представлена в музеї розкопаним на території історичного Переяслава житлом з XI сторіччя.

Музей у Переяслав-Хмельницькому „зводиться на ноги" завдяки фінансовим пожертвам і ентузіязму населення, яке часто працює тут безплатно вечорами та у неділі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ПРИЗАБУТИЙ ДОБРИЙ ЗВИЧАЙ"

У „Свободі" з 26 квітня вміщена була стаття п. н. „Призабутий добрий звичай" — про збірки на добродійні цілі з нагоди родинних та інших приватних імпрез. Такий добрий звичай був не тільки в Америці, але й у „старому краю", по містах і, мабуть, ще більше по селах. А тут не тільки цей звичай закинули, але й трапляється, що його виразно засуджують.

Ось на терені Гартфорду спершу дійсно люди переводили на весіллях такі збірки на народні цілі, на Народний Фонд чи будову церкви. Ті збірки мали добрі вислідки, бо давали пожертви й такі наші люди, які до того часу може й не чули про існування Народного Фонду, а також радо давали американські гості. Але декому це не сподобалося, і такі збірки стали пересувати на кінець імпрези, з чого наслідки були зовсім малі, а то й почали одверто проти них виступати. На одних приватних сходинах приступив до мене такий „опонент" і насмішкувато запитав. „Чи ви думаєте цим Україну збудувати?" Я не хотів заводити суперечки і відповів коротко: „Але й не хочу її завалити".

Коли були в Америці здебільша „сірі люди", без великої освіти, але з патріотичним серцем і відкритою для народної справи кишенею, тоді переводилось збірки на весіллях і бенкетах. Але коли приїхало сюди багато наших людей з високою освітою, то почали цуратися цього доброго звичаю. Зате у нас тепер завелися інші звичаї: де два українці зійдуться, там зараз три партії засновують і — сваряться. Можна було б багато написати про теперішні погані звичаї, але редакція „Свободи" певно і цих моїх гірких завваг не надрукує.

Ілько Вельґан
Гартфорд, Конн.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

З НАШИХ БУДНІВ

У НЕДІЛЮ В ПАРКУ

Мій добрий приятель тяжко розчарувався: пішов до Центрального парку в Ню Йорку на зустріч з весною, щоб полюбуватись її красою і подихати, як то кажуть, свіжим повітрям, та й вернувся звідтам морально розторощений! А в чому справа?.. Не послухав моєї дружньої поради, що звучала: „Ніколи не йди до парку в неділю, коли там твориться вавилонське стовпотворіння!!"

— Я з таким святочно-недільним настроєм туди їхав! — жалівся мій національний друг. — Я йшов назустріч весні так, як у Стефаника написано — одітий в білу льолю! Я так прагнув спокою, відпочинку, — а зустрівся з гармидером люнапарку, з ярмарком біснуватих!.. По паркових доріжках ганяються наколесники, бігають собаки, верещить дітвора, на травниках порозлягались усі раси, всі народи і пікнікують; тут грають в бейсбол, там купа чортенят вилізла на розквітлу вишню і люто її пацифікує, ламає віття, на очах мамаші-роззяви... А куди ж ти притулишся, де знайдеш оазу затишку-спокою, нещасний ти, романтику давнтавнський?.. І справді, — подумав я собі тоді, — немає в світі і в природі такої краси, щоб її люди не запаскудили!

Шукаючи затишної оази, мій приятель забрів над ставок, де плавали човни, думав, хоч там заховається від людського стовковища. Ледве присів на лавочці, зачерпнув у груди весняного повітря, як лиха година наднесла оркестру, але яку! — уявіть собі!

Півдозена волосатих бородайків, напівбосих, напівголих, посідали на березі і давай тарабанити, як ті бушмени з джунглів. Та хоч би вони тарабанили в бубни чи в якісь решета, а то луплять долонями в прості-ординарні бочки з огірків чи з оселедців... А зварйована публіка ще їм апльодує, свище від захоплення!

Розуміється, тут мій приятель, людина з витонченим музикальним смаком, закоханий у клясичну й романтичну музику, не витерпів такої наруги та знущання, схопився з лавки і чвалом дременув до автобуса... І хоч як мені жаль, що його зустріло таке розчарування, ще більше шкода мені того, що він, замість тікати з парку, не подався ходом-проходом до справжньої оази української культури нагорі міста, — до Українського Інституту Америки при 5-ій Евню і 79-ій вулиці. Там не мусів би, сердечний мій побратим, слухати увертюр на бочках із оселедців, а почув би високомистецьку концертову програму у виконанні музикальної родини Цісиків, чи мав би нагоду почути прекрасний концерт визначних учнів Українського Музичного Інституту з Ню Йорку, Ірвінгтону і Пассейку...

Ну, звичайно, в про суботу, 24-го травня, вся культурна громада Метрополії й околиці вибирається на велике свято української музики до Карнеґі Голл, — на прем'єру нової опери Антона Рудницького „Анна Ярославна".

Ікер

Ф. Лукіянович

ЗОРГАНІЗОВАНЕ ЗЛОЧИНСТВО: МАФІЯ ТА КОЗА НОСТРА

(2)

Тому, що ці злочини були уважно заплановані, а також через зв'язки ґенґстерів із політиканами, убивників зрідка виявлювано, а ще рідше ставлено під суд, і майже ніколи не карано. Для прикладу наведемо, що з 227 убивств, доконаних у Чикаґо в рр 1927-30, засуджено тільки двох злочинців.

Алфонсо Капоне

Народився Капоне у Неаполі в 1899 році і малим хлопцем був вивезений до ЗСА. У 1920-их роках висувається він на арену в Чикаґо. Через довгу, скісну близну на лиці прозвано його Скарфейс Ел — Ел Близна.

Убивствами і хитрістю висувається він на чоло Мафії. Обчислено, що в кінці 20-их років Капоне мав 20.000.000 долярів. У Чикаґо належали йому 50-кімнатний готель, а на Флориді вілля. Їздив Капоне опанцериним автом, збудованим на спеціяльне замовлення. Він затруднював 25 книговодів, що провадили подвійну бухгальтерію його многогранних, заплутаних справ.

Не за справи, зв'язані з проституцією, наркотиками чи убивствами, попався Капоне: аґентам поліції вдалося одержати його правдиві касові книги. Поставлений під суд, Капоне був певний, що його звільнять, тим більше, що мав він найкращих адвокатів і не один політик суддів у його кишені.

Присмерк Капоне

Перед судом ужито надзвичайних заходів безпеки, спроваджено суддю з-поза Чикаґо.

За неплату податків у 1931 р. Капоне засуджено на 8 років тюрми. Спочатку, почувши вирок, він засміявся, але коли скутого виводили його із судової залі, усвідомив, що це не жарти. Заплановано втечу Капоне із потягу, яким мали перевозити його до тюрми, але втеча не вдалася.

З тюремної камери пробував Капоне керувати Мафією. Деякий час це йому вдавалося, бо його боялись і слухали. Але після невдачі з черговою спробою втекти розігралась жорстока розправа за провід Мафії. Кожний ґенґ мав своїх „хлопців"-екзекуторів, які вдавались до різних хитрощів, щоб винищити противників. Поліція воліла не мішатися до цього, керуючись міркуванням, що чим більше буде мертвих ґенґстерів, тим менше їх буде в живих.

Звільнений із тюрми у 1939 р., зламаний духово, Капоне переїздить до своєї віллі на Флориду. Забутий світом, умирає в 1947 році.

Нові ділянки прибутків

Хоч контрабанда алькоголем була найбільшим джерелом прибутків, але ще далеко не єдиним джерелом. Мафія опановує окремі сеґменти таких юній, як юнії портових і швальних робітників, шоферів тощо. „Синдикати" пропихаються у леґітимні промисли, як будівельний, одяговий, чищення і фарбування, транспорт харчів. Наприклад, тільки із швального промислу в Ню Йорку ґенґстер Луїс Лепке, бухгальтер, витягав річно мільйон долярів.

Податковий уряд оцінює, що у 1930-му році Мафія мала такі прибутки: 10.000.000 долярів із проституції, 10.000.000 долярів із наркотиків (ця сума зросла до 300.000.000 долярів річно у 1960 р.), 25.000.000 дол. із ґемблерства та 50.000.000 долярів із контрабанди алькоголю. Очевидно, прибутків було значно більше, бо тут вичислено тільки головні джерела.

Створення „синдикатів"

Із скасуванням прогібіції жорстоке в и н и щ ування конкурентів поволі вщухає, настає період взаємного невтручання, а згодом і взаємного визнання кругів, що контролювали певні ділянки на точно означеній території. Так постали „синдикати".

Велика і коштовна охорона провідників стала непотрібною, і її зменшують. Для виконання убивств спеціялізується окрема група із осідком у Брансвіллі, коло Брукліну. Вона перебирає на себе реалізацію „контрактів". Тільки на рішення більшости членів „синдикату" можна когось із своїх зліквідувати. Так зліквідовано Артура Флеґенгаймера (Дач Шульца) у 1935 році, Зіґеля (Баґсі) у 1947-му та Чарлза Бінаджіо у 1950-му році.

Навчені прикладом Капоне, ґенґстери старалися прикривати своє справжнє зайняття фасадою леґальної праці із провадженням подвійної бухгальтерії „без дір". Влаштовуючись на передмістях, вони подавали себе за бизнесменів, і сусіди й вірити не хотіли, що такі порядні, добродійні люди могли мати щось спільне із злочинством.

Знаючи, що „віта бревіс ест" (життя коротке), ґенґстери впоряджали весілля або забави, на яких хіба пташиного молока бракувало. А якщо справляли похорон, зокрема, коли покійник був зліквідований своїми, то надзвичайно величний, із горами квітів, при чому найбільше квітів слав той, хто заряджував ліквідацію.

„Поцілунок смерти"

До 1963 року, ЕфБІАй і поліція мусіли задовольнятись окрушинами, принагідними свідченнями дрібних злочинців, але не знали навіть, як називається та організація, яка є її структура і хто нею керує. Таке законспіроване було злочинство. А виявилось все це припадково і несподівано.

У червні 1962 р. в'язень Джозеф Майкл Валакі, ідучи подвір'ям тюрми в Атланті, раптом ухопив кусень металевої рури, кинувся на іншого в'язня і до смерти його побив. Довідавшись, що людина, яку він убив, не була Джозеф Ді Палермо, Валакі вкинувся в розпач.

У тій самій в'язниці, крім інших 90 членів Мафії, відбував 15-літню кару за продаж наркотиків Віто Дженовезе, „капо ді тутті капі", — провідник, що йому Валакі підлягав. Яким авторитетом користувався Дженовезе у в'язниці свідчить факт, що ніхто не смів до нього звертатись без попередньої згоди. Його слово було законом.

Правдоподібно, внаслідок фальшивого доносу одного із в'язнів Віто покликав Валакі до себе і наділив його „поцілунком смерти". Валакі знав, що цим поцілунком його приречено на загибель, але його боліла несправедливість, бо кровної обітниці він не зламав. Він просив Віта, щоб вислухав його, і запевняв, що коли докажуть йому вину, сам заживе отрую. Але Віто відмовився з ним говорити.

„Документи Валакі"

Три спроби вбити Валакі не вдалися. І він рішив боронитись, бо він — невинний! Він має 57 років, кремезний, не з одної халепи щасливо вийшов. Він знає Ді Палермо, — це екзекутор. Побачивши людину подібну до Палермо, він кинувся на неї. Не факт, що вбив людину, а помилка, бо то був не Ді Палермо, заломила його.

(Далі буде)

Іван Білоус

ПОТРІБНА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВУ

Шкільна Рада УККА розіслала при кінці березня школам українознавства анкету в справі обов'язкових лектур, які їх повинні учні наших шкіл, згідно з програмами начання і виховання, опрацювати вдома або при помочі вчителя в школі. Програми навчання ставлять досить високі вимоги щодо знання української літератури, і анкета подає назви творів старших і нових наших письменників. Школи стоять перед великими трудноцами, звідки взяти ті книжки. З нашими клясиками не маємо труднощів, бо їх твори можна легко набути, але творів М. Шашкевича, І. Нечуя-Левицького, Ю. Федьковича, Ю. Опільського, Ф. Дутка, М. Гоголя, М. Устияновича, П. Мирного, О. Кобилянської і інших нема а як і є деякі їх твори, то вони видані давно, старою мовою і правописом і непридатні до школи.

Часто вони перевидані фотографічним способом, невиразним друком. Є деякі твори, видані в Україні, але до них мусимо підходити обережно. Наші діти мають великі вимоги до книжок і книжка, мусить відповідати їхньому смакові. Ми не повинні показувати нашої бідноти бо це відштовхує дитину від української книжки. Книжки не повинні бути гірші від американських. До навчання географії України школи повинні мати фізичні мапи, їх купити не можна, школи не мають образів з видами України. Діти приносять щораз менше знання української мови до школи, треба частіше змінятити шкільні підручники, багато шкіл мають англомовні кляси для яких нема підручників.

Є видавництва, які можуть занятись виданням книжок на шкільні лектури, а Шкільна Рада може видати мапу, підручники й інші посібники, але вони не мають на це фондів. Молодь належить до громадянства, і воно повинно прийти з поміччю. „Нова драчка", — скаже хтось. На це можна відповісти словами редакційної статті з „Свободи" з 12 квітня п. н. „Найпекучіша проблема", яка, між іншим, каже: „Інформує наша преса і про інший фронт нашої боротьби за українську мову - еміграційний. Головними пробоєвиками в цій ділянці є численне українське вчительство в країнах нашого поселення. Від дитячих ясел-садочків до Шкільної Ради при УККА і подібного органу при СКВУ — все працює на те, щоб зберегти українську людину . . . як носія української мови. Із зникненням української мови розпочинається і зникнення української людини".

Світова Виховно - Освітня Сесія, яка відбулася в рамах СКВУ, в листопаді 1967 року, винесла постанову створення Рідношкільного Фонду, який поміг би усунути всі труднощі, перед якими стоять виховники нашої молоді. Є школи, яким треба помогти оплачувати приміщення, або бодай мінімально винагородити учителів за їх працю. За реалізацію цієї справи взялась Централя Опікунів українознавчих шкіл зі Шкільною Радою і з помічччю Союзу Українок, Об'єднання Українських Педагогів Америки, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури і товариств „Рідна Школа".

Ці організації будуть одержувати допомоги з Р. Ф. і будуть контролювати його розподіл. Централя Опікунів в тісній співпраці із Шкільною Радою вже багато в цій справі зробила. Опікуни українознавчих шкіл по осередках занялись збиранням фондів, розіслано багато писем на приватні адреси і пожертви на Р. Ф. вже напливають. Велика справа потребує великої помочі, і ціле громадянство повинно своїми пожертвами причинитись до розбудови Р. Ф. В Україні Рідна Школа була власністю всього громадянства, на еміграції Р. Ф. повинен знайти повне зрозуміння і піддержку в нас.

Статистика стейту Мичиґен каже, що стейт витрачає на одного учня понад $ 900 на рік, а учень нашої школи коштує на малощо понад 30 дол. Як ми не дамо нашій молоді того, чого вона потребує, і що вона любити буде, то жадні зусилля над вихованням і навчанням не будуть мати бажаних успіхів.

БЛАЖЕННІ ТІ, ЩО УМИРАЮТЬ У ГОСПОДІ

(БЛ. П. О. МИКОЛА КУШНІРИК)

По одномісячній тяжкій недузі на серце, заосмотрений Св. Тайнами, відійшов на вічний спочинок ще один наш священик міста Монтреалю, бл. п. о. Микола Кушнірик, якого парафія св. Михаїла не забуде ніколи.

Покійний о. Микола Кушнірик народився в Монтреалі. Його батьки Степан і Меланія з роду Бойчук увесь час належали до визначних членів парафії. Від 5-ої кляси о. Микола вихований в Академії св. Тереси, а філософічні й теологічні студії з відзначенням покінчив у великій монтреальній духовній семінарії, де одержав ступінь магістра теології.

Висвячений на священика 15 червня 1941 р. ВПреосв. Кир Василієм Ладикою, ЧСВВ, у Вінніпеґу. Душпастирював у різних парафіях, а від листопада 1952 року був парохом в парафії св. св. Архистратига Михаїла в Монтреалі.

Бл. п. о. Микола Кушнірик прожив всього 52 роки. Впродовж 28 років священства працював ревно і з посвятою. Бог дав йому великі таланти, які він уживав для добра нашої Церкви й українського народу. Він був добрим організатором, глибоким богословом, могутнім проповідником, знавцем багатьох мов, якими володів досконало, взірцевим виховником молоді і провідником старших, науковцем, визначним знавцем нашого церковного обряду і професором університету. Зокрема відзначався великою любов'ю до Бога, своєї Церкви та був першорядним патріотом, ніколи не щадив своїх сил, таланту, знання, а й матеріяльних засобів, бо був надзвичайно жертвенним на всякі церковні й народні цілі.

Похорони цього великого покійника відбулися величаво, з участю Архиєпископа Монтреалю Павла Ґреґуар та Єпископа Валеріяна Беланжей, і нашого Преосвященного Кир Ісидора Борецького з Торонта. Крім цього взяли участь у похоронах 30 священиків і богословів з Оттави нашого обряду, кільканадцять священиків і богословів латинського обряду, усі місцеві українські православні священики під проводом митрофорного протоієрея о. Володимира Слюзара, та багато духовних з інших віровизнань. 5 тисяч вірних і приятелів взяли участь у похоронних богослуженнях.

Прощальні проповіді виголосили: всесв. о. прелат В. Філевич в українській мові, а лат. єпископ Беланжей в англійській і французькій мовах. На цвинтарі від Комітету Українців Канади, парафії св. Михаїла, всієї української громади Монтреалю прощав покійника проф. Микола Андрухів. По закінченні усіх похоронних богослужень відбувся у парафіяльній залі поминальний обід, де преставники місцевих організацій і священики зложили своє співчуття опечаленій родині та співпарафіянам церкви св. Архангела Михаїла.

В імені Отців Духовних і членів парафії св. Архангела Михаїла тимчасові душпастирі подякували всім людям доброї волі за належне і гідне підготування похоронних богослужень і за переведення цілого похорону.

Бл. п. о. Микола Кушнірик полишив у смутку свою стареньку маму, Меланію Кушнірик, братів Василя й Івана з дружиною Еллою, сестру Марію та Анну замужню за Миколу Войціховського та їхніх четверо дітей і шість унуків.

Опечалена Мати і Рідня покійника висловлюють щиру подяку усім за слова співчуття, за ласкаву участь у похоронних богослуженнях, за жертви, зложені на Служби Божі, за квіти, за всі датки на Українську Енциклопедію та на нагробний пам'ятник. Зокрема дякують посадникові міста Монтреалю п. Ж. Драпо, представникам провінційного Уряду і судді Михайло Старчевському. Особливішу подяку складають збірщикам, пп. І. Генеськові та В. Мельничукові, що проводить збірку на Українську Енциклопедію. Ця фундація при помочі датків зробить покійника Меценатом і його біографія буде записана да нашої української історії назавжди.

Хай всеслаский Господь прийме душу покійного слуги Божого о. Миколая до Свого царства, а його слова, терпіння, жертви й велика віра хай будуть для нас усіх могутнім заповітом назавжди!

Вічна Йому пам'ять!

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Джерзі Сиτі. — З головної канцелярії Українського Народного Союзу повідомили про визначні успіхи в студіях минулорічної стипендистки УНСоюзу, Анни Слюсарчук з Дітройту. Покінчивши з відзначенням навесні минулого року Українську Середню Школу Непорочного Зачаття в Гемтремку, Анна Слюсарчук одержала стипендію УНСоюзу на дальші студії, які вона того року розпочала в Овклендському Університеті, афілійованому зі Стейтовим Мишигенським Університетом. Вже після першого семестру своїх студій її батьки одержали листа від декана з найвищим признанням для їх доні, яка стала відмінною студенткою й була поміщена на почесній деканській листі. Останньо, на схилку першого року студій, Анну Слюсарчук повідомлено, що її студії одержали найкращі ноти й що вона, як найкраща студентка російської мови, одержала від Університету стипендію на тримісячний студійний побут в Ленінграді, де на університеті буде поглиблювати знання цієї мови. Анна Слюсарчук студіює історію Східньої Европи і з цим предметом також російську мову. В часі побуту на цих студіях вона матиме нагоду відвідати також Україну. Анна Слюсарчук є донею д-ра Атанаса і п. Зорeслави Слюсарчуків. Д-р Слюсарчук є секретарем одного з дітройтських Відділів УНСоюзу.

Анна Слюсарчук

Президія УНРади відбула засідання

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

льної політики, має бути опублікована у відповідному виданні ВО УНРади.

З черги Президія приступила до обговорення виготовленого головою Виконавчого Органу д-ром А. Фіґолем проєкту Правильника Громадсько - Виборного Сектора УНРади. Цей проєкт передано до розгляду Правничій Комісії — з тим, що перед його розглянениям Комісією до Виконавчого Органу мають вплинути зауваження до проєкту окремих фракцій УНРади та інших зацікавлених цією справою установ, насамперед Представництв ВО та Товариств Прихильників УНР і Сприяння УНРаді в різних країнах західнього світу.

Президія розглянула також внесок УНДО про заміну в складі фракції д-ра В. Федорончука іншим кандидатом. З огляду на те, що в міжчасі вплинули заяви і листи як від самого д-ра В. Федорончука так і від інших членів УНДО, в яких висловлюються заперечення до зазначеного внеску, Реґуляміново-мандатна Комісія, яка розглядала цю справу, прийшла з такою пропозицію: Просити керівництво УНДО ще раз розглянути і полагодити цю справу внутрішнім способом та подати своє рішення до відома Президії УНРади.

Пропозицію Реґуляміново-мандатної Комісії прийнято більшістю голосів членів Президії. Після цього ред. М. Добрянський склав заяву, що фракція УНДО не буде брати участи в праці УНРади аж до полагодження запропонованого нею внеску. Пані І. Козак, в імені фракції ОУНз, склала протест з приводу доконаного, на погляд фракції, зламання Статті 8, т. 3, Тимчасового Закону з уваги на те, що Президія УНРади не прийняла негайно й автоматично внеску фракції УНДО.

На закінчення засідання голова УНРади Я. Маковецький подав до відома, що запізнення терміну цього засідання Президії сталося з огляду на кількамісячне перебування голови ВО в Америці, а потім через його недугу. Вважає, що в скорому часі — ще до поновного від'їзду голови ВО до Америки — повинно відбутися поширене засідання Президії УНРади з участю ВО, до якого мають бути приготовлені такі справи, як дворічне звідомлення з праці Виконавчого Органу та реорганізація чи доповнення складу Виконавчого Органу. Про справу піднесення ефективности праці ВО та доповнення його складу говорив також у своєму попередньому виступі секретар УНРади д-р Т. Леонтій.

КУРС ДЛЯ МОЛОДІ В АНГЛІЇ

Лондон. — Об'єднання українців у Англії, ОУА, організовує цього літа Курс Українознавства для молоді, який триватиме від 3-го до 17 серпня у Вест Лінтон. Курсантів приймають від 9-ти років життя, незалежно від того, якою мовою говорять, про що сказано в повідомленні Управи. Табір розташований серед гір Шотляндії, модерно устаткований, з усіма вигодами.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЧЕСЬКІ ВІЙСЬКА БЕРУТЬ участь у маневрах на території ЧССР наспілку з совєтськими військами під командуванням чеського генерала Александра Мухи. Майже одночасно румунські війська беруть участь в маневрах з совєтськими військами на території СССР. В тих останніх маневрах брали участь також війська Мадярщини і Болгарії.

Ділимося сумною вісткою, що 20-го травня 1969 р., відійшов у Вічність, на 85-му році життя

бл. п.

ПАФНУТІЙ ЧУПРУН

Покійний був учителем та інспектором народних шкіл та належав до УАПЦеркви св. Андрія м. Філядельфія.

Після відправлення Панахиди в похоронному заведенні п. Петра Маріяники в 7-ій год. веч., у п'ятницю, Тіло звідтіль буде перевезене до УАПЦеркви св. Андрія м. Філядельфія,, а рано в суботу, 24-го травня 1969 р. буде від'їзд в м. Бавнд Брук, де і відбудеться похорон на Православному Цвинтарі.

Горем прибиті:
дочка — ВАРВАРА
та син лікар

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мого Найдорожчого

МУЖА І БАТЬКА НАШИХ ДІТЕЙ

бл. п.

Інж. РОМАНА ЩЕСНЮКА

бувшого старшини УГА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

у п'ятницю, 30-го травня 1969 року

о год. 8:30 рано

в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ НЗПДМ

при вул. Мек-Дуґелл і Комор в Гемтремк,
про що повідомляє горем прибита
вдова — МАРІЯ з ДІТЬМИ

Видання Гарвардської Серії Українознавства

Гарвардський Комітет для українознавчих студій, який діє при Гарвардському університеті, запланував видання „Гарвардської серії українознавства", яка від вересня ц.р. появлятиметься постійно, як одне із серійних видань університету.

Покликано до життя редакційну колеґію для Гарвардської серії українознавства, до складу якої входять проф. Гарвардського університету Віктор Вайнтравб, Горацій Дж. Лант, Ричард Е. Пайпс та Ігор Шевченко. Очолив її голова Наукової Ради Катедри українознавства проф. Омелян Пріцак.

Видання із Гарвардської серії українознавства являтимуться цінним і необхідним джерелом та базою для професорів, працівників катедр та студентів, записаних на курси з ділянки українознавства. Вони являтимуться основою для розвитку наукового досліду поза межами України в ділянках української історії, літератури, мови та фольклору.

Гарвардська серія українознавства складатиметься з оригінальних праць, передруків рідкісних видань та розвідок, збірки творів на окремі теми, університетських підручників, бібліографічних збірників, словників та вибраних (або повних) творів клясиків українських гуманістичних наук. Передруки завжди будуть мати передмову, де стан дослідів буде доведений до сучасного дня, та речеві, географічні та поіменні покажчики, якщо їх немає в оригінальних виданнях.

Редакційна колеґія Гарвардської серії українознавства запланувала в 1969-70 академічному році видання таких 25 різних назв:

1. Ігор Шевченко, THE LIVES OF CONSTANTINE AND METHODIUS — „Життя св. Константина і Методія". Передмова, англійський текст і візантинологічний коментар. Близько 600 стор.

2. Омелян Пріцак, THE IHOR TALE AS A HISTORICAL DOCUMENT — „Слово о полку Ігоревім-як історичний документ (Русь - Тмуторокань - Половецький степ)". Політичне і культурне положення на Русі та Половецькому степу в XI-XIII ст. Використано усі доступні староруські та азійські джерела та дані зі „Слова о полку". Порівняльна метода дає відповідь на довгооспорювану проблему автентичности твору. Коло 600 стор.

3. Володимир Розов, UKRAINIAN CHARTERS AND DOCUMENTS OF THE 14th AND THE FIRST HALF OF THE 15th CENTURIES — „Українські грамоти 14-го і першої половини 15-го ст." Передрук важливої збірки первісно виданої Українською Академією Наук в Києві (1928) тільки у 200 екземплярах. Передмова проф. Олекси Горбача з Франкфуртського університету. Коло 300 стор.

4. Хведір Тітов, FOREWORDS TO UKRAINIAN INCUNABULA AND EARLY PRINTED BOOKS. Передрук „Матеріялів до книжної справи на Україні в XVI-XVIII вв.", виданих Українською Академією Наук в Києві (1924) тільки у 200 прим. Передмова проф. Ігоря Шевченка. Коло 600 стор.

5. Катерина Грушевська, UKRAINIAN EPIC SONGS. Передрук „Українських народних дум" в двох томах, виданих Українською Академією Наук в Києві (1929-31). Передмова гарвардського професора Альберта Б. Лорда. Всі 33 основні думи в англійському перекладі. Около 600 стор.

6-10. Іван Франко, UKRAINIAN APOCRYPHA. Збірку „Апокрифи і леґенди з українських рукописів" видало обмеженим тиражем Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові у п'яти томах (1896-1910). Вона містить апокрифи з Старого і Нового Завітів, есхатологічні апокрифи та апокрифічні легенди про Святих. Передмова гайдельберґського професора Дмитра Чижевського. Разом коло 2,000 стор.

11-12. „Літопис Самовидця" — EYEWITNESS CHRONICLE — найстарший т. зв. український козацький літопис XVII-XVIII ст. у двох томах. Перший — передрук найкращого видання літопису авторства Ореста Левицького (Київ, 1878) з передмовою гарвардського професора Олександра Оглоблина; другий — зредаґований професором Омеляном Пріцаком, являється збіркою усіх важливіших монографій, які стосуються ідентичности анонімного автора літопису та методологічних питань самого джерела. Разом близько 1,200 стор.

13. Кирило Тарнавський (Гарвардський університет), „Студії над версифікацією Тараса Шевченка" — STUDIES IN VERSIFICATION OF TARAS SHEVCHENKO. Коло 200 стор.

14. Мирон Кордуба, LA LITTERATURE HISTORIQUE SOVIETIQUE UKRAINIENNE COMPTES-RENDUS, 1917-1931. Передрук важливого бібліографічного огляду виданого в Варшаві (1938). Передмова проф. Омеляна Пріцака. Коло 400 ст.

15-18. Олександер Лазаревський, DESCRIPTIONS OF OLD LITTLE RUSSIA. Передрук „Описанія Старой Малороссіі" — основна довідкова книга для студій історії Української Козацько-гетьманської Держави. Первісно видана російською мовою в Києві у трьох томах: І. Стародубський полк (управління) — 1888; II. Ніжинський полк — 1893; III. Прилуцький полк — 1901; IV. буде містити незакінчену працю Лазаревського про Полтавський полк та рецензії на головну працю Лазаревського, авторства Д. Багалія, І. Лучицького, В. М'якотина та І. Джиджори. Передмова професора Олександра Оглоблина. Разом до 2,050 стор.

19-21. Олександер Оглоблин, A HISTORY OF UKRAINIAN INDUSTRY. Передрук праці у трьох томах: І. Мануфактура в Гетьманщині (Київ, 1925, рос. мовою); II. Передкапіталістична фабрика (Київ, 1925, рос. мовою); III. Кріпацька фабрика (Київ, 1931, укр. мовою, ніколи не була в продажі. Також думки автора про цю свою працю, видану майже 45 років тому. Разом коло 750 стор.

22. Федір Савченко, THE PROHIBITION OF THE UKRAINIAN MOVEMENT IN 1876. Передрук „Заборони Українства 1876 р. „містить обширну збірку архівних документів і розвідку автора, виданих Українською Академією Наук в Києві (1930). За цю працю автор був комуністами засланий, а сама праця скоро знята з обігу. Передмова проф. Василя Дмитришина, — Портленд Стейт Коледж. Коло 460 ст.

23. Василь Сімович (1880-1944), SELECTED WORKS, під редакцією проф. Юрія Шевельова, Колюмбійський університет. Коло 500 стор.

24. Joseph A. van Campen, Stanford University, REVERSED ALPHABETICAL DICTIONARY OF CONTEMPORARY STANDARD UKRAINIAN — „Зворотний словник української мови". Коло 500 стор.

25. LIST OF ROOT-MORPHEMES OF CONTEMPORARY STANDARD UKRAINIAN — „Словник морфем української мови". 114,000 гасел, до 1,000 стор.

Усі вищезгадані видання Гарвардської серії українознавства, як теж усі майбутні видання, появлятимуться в обмеженій кількості примірників, яка потрібна, щоб ними забезпечити університетські та спеціяльні бібліотеки, дослідні інститути та науковців-спеціялістів. Тому кожний, хто бажає придбати собі цілу серію, або окремі її видання, повинен замовити собі їх заздалегідь.

Замовлення і запити у цій справі спрямовувати на адресу голови видавничого ресорту Наукової Ради Катедри Українознавства проф. Миколи Богатюка: Dr. Nicholas G. Bohatiuk, Department of Economics, Le Moyne College, Syracuse, N.Y. 13214, тел.: (315) 488-3518.

ПАВЛО ШИМІН

(Посмертна згадка)

20-ий Відділ Організації Державного Відродження України в Рочестері, Н.Й., з глибоким сумом повідомляє друзів і приятелів, що в п'ятницю 7-го березня по важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, передчасно відійшов від нас у вічність наш друг Павло Шимін, народжений 21 червня 1920 року в селі Михновець, повіт Турка на Бойківщині.

Павло Шимін

Бувший голова 20-го Відділу ОДВУ в Рочестері, член ОУН, бувший учасник похідних груп на Схід в 1941 році, член Укр. Націоналістичного Резистансу в Курені ім. Максима Залізняка в Карпатах і воїн другої Української Галицької Дивізії, брав активну участь в суспільно-громадському життю: в УККА, Бойківському Реґіональному Комітеті, в Т-ві Сприяння Укр. Нац. Раді, в Хорі „Сурма" і в багатьох українських установах. Був уродженим інтеліґентом, — шкода, що не мав змоги здобути вищої освіти. Його поведінка була люблена у всіх кругах нашого політичного роз'єднання (вислови беру від його політичних противників) і зразковим громадянином укр. спільноти. Залишив рідних в Канаді і в Україні.

Похороном покійного Павла зайнялись найближчі приятелі і кузени: Славич і Тиховський та 20-ий Відділ ОДВУ. В похороннім заведенні Павла Гарріса труна була вкрита організаційним прапором та вінками. В неділю 9-го березня відправлено Панахиду при співучасті хору „Сурма" та великому здвизі приятелів і знайомих.

Похорон відбувся в понеділок 10-го березня із церкви св. Йосафата на католицький цвинтар. В похоронній валці взяло участь 23 автомобілі, останню прислугу дали 19 членів 20-го Відділу ОДВУ та 7 членок 18-го Відділу УЗХ, односельчани з Гемілтону, Торонта, Ютики і ряд інших приятелів. Труну несли члени ОДВУ: Манківський, Серна, Білик, Дзюба, Кірчей і спонзор Ярко.

На кладовищі прощальне слово виголосив голова 20-го Відділу ОДВУ друг Любомир Білик, яке зворушило всіх присутніх. Після похорону в Укр. Амер. Клюбі відбулись поминки-перекуска. Голова Відділу Л. Білик подякував всім присутнім за чисельну участь. Степан Кричук відчитав зворушливого листа від 9-го Відділу ОДВУ зі Сиракюз та список жертводавців на УВФонд. Замість квітів на могилу зложили: 9-ий Відділ ОДВУ — $20. брати Серни $15, а по $10 зложили: Сенчишак Ів., Паращак Микола, Гриневич Михайло, Удич Теодор, Баран Осип, Кричук Степан, Лялька Михайло, Манківський Карло, Грицик Іван, Кривонос Кіндрат; по $5 — Баран Володимир, Сенсон Іван, Сенсон Павло, Ґалдан Василь, Мількович Микола, Стецьків Теодор, Любомир Білик, Лучанко Мирон, Тиховська Лена; по $2 — Левицький Петро і Касиянчук Ілля. Разом зібрано $184.00. Зеклярували по $10: М. Білик, І. Кірчей; по $5: Бараняк і Лехновський Іван неозначену суму. Віримо, що всі друзі відгукнуться і зложать свої добровільні жертви на УВФ. М. Лучанко зібрав на парохію св. Йосафата $73.98. Письменник А. Галан сказав слово від Т-ва Прихильників УНР, Микола Білик як друг від себе. Л. Тиховська подякувала за поради, кузен Славич і п. Смолій як односельчани. П. Якимишин провів молитву, всі друзі відспівали „Видиш, брате мій".

Степан Кричук

Із діяльности СУМ в Европі

В час латинських Різдвяних свят 1968 р. я був учасником з терену Англії в сумівському вишкільному таборі в Бельгії, який відбувся в сумівській оселі Франкополе в Бельгії. Хоч і пізно хочу поділитися своїм враженням, і тим самим заохотити нашу сумівську молодь на будуче не оминути нагоди і побувати на слідуючому таборі, бо такі зустрічі дають дуже багато для нас молодої української людини, зустрічатися з українською молоддю з кільканадцятьох країн. Табір був вишкільним то він дав для молодої людини, крім розваги, таки добру дозу знання з українознавства.

Франкополе лежить серед Арденських високих, лісових гір в Бельгії. Краєвид тут надзвичайно гарний, і кажуть, що подібний до Українських Карпат. До цієї місцевости прибули 26-го грудня 1968 р., сумівці майже з цілої вільної Европи, щоб спільно відбути перший европейського характеру однотижневий зимовий вишкільний табір СУМ'у

Сумівська молодь прибула з п'ятьох країн: Бельгії, Англії, Західньої Німеччини, Франції й Австрії.

Табір офіційно відкрив командант табору М. Гринюк в присутності заступника голови Центральної Управи СУМ Я. Деременди. Стан юнацтва СУМ на офіційному відкриттю був такий: 38 юначок, 28 юнаків та 11 членів команди-інструкторів. Табір проходив під назвою „Подвижники Соборної України", а мав гасло „Здобудеш Українську Державу", що є гаслом СУМ-у на 1969 р. Головна вишкільна тематика була: „Роля Дружинників СУМ". Першу ґутірку на цю тему зробив голова ЦУ СУМ мґр О. Коваль. Викладачами були ще слідуючі особи: под. С. Стецько, о. д-р Б. Курилас, Я. Деременда, В. Леник, М. Гринюк і Дебрицький. Кожного дня до обіду були три цікаві вишкільного характеру ґутірки, а по обіді заняття розвагового характеру.

Під час таборування мало юнацтво велику честь вітати в таборі провідника ОУН п. Я. Стецька та його дружину, які, хоч були втомлені довгою дорогою з Сайґону, знайшли ще можливість і час нас відвідати. Провідник виголосив цікаву доповідь про наше завдання в теперішньому світі, а його дружина розказала нам про Конференцію Світової Антикомуністичної Ліґи в Сайґоні та пригадала нам, що вона також сумівка і щоб її кликати подруга Слава. Ми дуже журились, та побоювались, що наш зимовий табір буде без снігу. Наші побоювання розвіялись, бо на латинське Різдво впав перший сніг і від цього дня на штабір був дійсно зимовим табором.

Прогульки в ліс, їзда на лещатах, гри в снігу та сама дружня атмосфера табору спричинилась до щасливого і успішного та корисного проведення часу. Вечорами після занять, коли ми всі сиділи кругом вогню в головній залі і співали чудових українських патріотичних пісень, які глибоко врізувались в душу кожного юнака і юначки, я аж тут відчув і зрозумів, що наші пісні найкращі в цілому світі.

Вечором під Новий Рік відбулась велика танцювальна забава, яка тривала аж до ранку. Сумівці гарно попрощали старий рік і привітали новий.

На жаль все, що гарне, має свій кінець, і в середу вечором 2-го січня 1969 р., після таборової ватри з присвятою Героям ОУН і УПА, відбулось офіційне закриття табору.

Б. Нагайло
старший юнак

ПРИМАС БЕЛЬГІЇ КАРДИНАЛ ЛЕО СТЮЕНС КРИТИКУВАВ в інтерв'ю з тижневиком „Таблет" „архаїчні звичаї, методи і заборони" в Католицькій Церкві та вимагав особливо реформи найвищого адміністраційного чинника Церкви, себто Курії, яку становлять окремі Конґреґації. Названий бельгійський кардинал критикував також орган Ватикану „Оссерваторе Романо" за його завжди однобічне становище в справах Церкви, з обороною становища Папи і Конґреґацій.